

Pojem pravdy v podání Písma

Studijní materiál Odboru pro vzdělávání při Radě Církve bratrské

Připravil: David Novák, projednáno a doplněno na schůzce OPV 27.5.2019

Přesto, že někteří hovoří či píšou o naší době jako post-pravdivé, nechceme na hledání pravdy rezignovat. Věříme, že pravda existuje, že se nejedná o věc vkusu, pocitu nebo doby. Zároveň ale je otázkou, jak pravdu popisuje Boží slovo.

Podkladem slova pravda jsou v hebrejštině dvě si blízká slova *emet* a *emúná*. Společný kořen těchto slov (JMN) znamená být pevný, jistý, stálý, spolehlivý, věrný. Zároveň pravda v Písmu není především tím, co člověk pozoruje a od čeho si drží odstup, ale i to, co koná, prožívá a na co se může spolehnout. Toto se mj. projevuje v obratu *činit pravdu*. V celém Písmu je pak základem pravdy Hospodin, který jediný je pevný, jistý, stálý, spolehlivý a věrný.

Ježíš pak sám sebe ve slovech *já jsem pravda*, s pravdou ztotožňuje. Místo toho, aby svoje posluchače odkázal na nějaký externí zdroj pravdy, který je skryt např. v knihách, filozofii nebo u moudrých lidí, ukazuje sám na sebe. Tím je řečeno, že poznat Ježíše znamená poznat pravdu, čímž se nám spojují objektivní informace o něm s existenciálním poznáním jeho osoby. Zároveň v Ježíši poznáváme Boha jako Otce. Koncept osobního poznání Boha se ale táhne celou Biblií, kdy na jednu stranu o sobě Hospodin některé pravdy zjevuje prostřednictvím Písma, ale i proroků, kněží či jiných „médii“, zároveň od počátku do konce v mnoha výpovědích vidíme, že Hospodin stojí o to, aby ho lidé nepoznávali především jako pojem ani jako náboženský či myšlenkový koncept, ale jako dobrého a pečujícího Otce. Tím, že nás Hospodin nekonečně převyšuje, nikdo z lidí o něm nemůže znát veškerou pravdu, všichni jen „z části poznáváme“, zároveň nám o něm bylo zjeveno dost na to, abychom mohli poznávat jeho vlastnosti a charakter. Hospodin je Bohem, který má jméno, a který má v Kristu i tvář.

Jedním z hlavních zdrojů poznání pravdy o Božím charakteru je Písmo. Čtením Písma ve společenství vstupujeme do rozhovoru s Hospodinem, který se vlastně odehrává po celý náš křesťanský život, a nikdy ho nemůžeme jednou provždy uzavřít.

Bible klade důraz na život v pravdě. J 1,3: *Velice jsem se zaradoval, když přišli bratři a vydávali svědectví o tvé opravdovosti, o tom, že žiješ v pravdě.* 3J 1,4: *Nemám větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě.*

Jak z obratu *žít v pravdě* plyne, hodnota pravdy se projevuje především v její realizaci v životě, nikoli ve spekulaci. Nejde tedy jen o obecný souhlas s pravdivým tvrzením, ale o uvedení slyšeného do života a o existenciální poznání pravdy. Pravda v Písmu je především kategorií etickou, nikoli gnozeologickou.

Zároveň si Pán Bůh skrze svoje slovo neklade za cíl zjevit nám pravdy o fyzice, biologii, zeměpisu a mnoha dalších oblastech. Cílem Božího slova je především zjevení o Boží cestě za člověkem a o tom, co z toho plyne.